

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 245/17

KLAGER: Sigurd Vedvik
PUBLIKASJON: Tønsbergs Blad (papir/nett)
PUBLISERINGSDATO: 02.08.2018
STOFFOMRÅDE: Krim/justis
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Identifisering, saklighet og omtanke
REGISTRERT: 26.10.2018
BEHANDLET I PFU: 27.02.2018
BEHANDLINGSTID: 120 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Tønsbergs Blad publiserte **onsdag 2. august 2017** en artikkel med følgende forsidetittel: «- Jeg kan ikke være stille lenger» og henvisningstekst:

«Ber om åpenhet: Som 15-åring gikk Renate Vedvik til politiet og anmeldte faren sin for grovt seksuelt misbruk gjennom mange år. – Da jeg etter hvert forsto at incest går i arv, kjente jeg at det ble mitt ansvar at dette skulle ta slutt nå. Ingen flere skulle få oppleve at min far forgrep seg på noen.»

Forsiden var illustrert med et større bilde av den omtalte Renate Vedvik og bildeteksten:

«Forteller: - Jeg vokste opp i Smiths venner og vet om flere som har opplevd overgrep. Vi må snakke om det, ikke dysse det ned, sier Renate Vedvik.»

Inne i avisen var tittelen «- **Jeg ble misbrukt, men lederne i Smiths venner dysset det ned.»**

Det fremgikk av artikkelen at Vedvik selv hadde gått ut på Facebook og fortalt om farens seksuelle misbruk av henne, frem til hun var 13 år. Faren ble i 2001 dømt for dette, og fikk seks års fengsel og fem års sikring. I artikkelen fremkom at Renate Vedvik og familien tidligere var medlem i menigheten Smiths venner (BCC) som holder til på Stokke i Vestfold. Hun hadde ni søsken. Noen år før hun var 15 år hadde familien imidlertid forlatt menigheten og flyttet fra Tønsberg til en liten bygd på Vestlandet. Faren ble i artikkelen omtalt som en flott mann, i stresskoffert og dress.

I artikkelen fortalte Vedvik at hun også ble misbrukt av farfaren, noe som hadde blitt dysset ned av menigheten. Bestefaren, som nå var død, ble aldri dømt. I artikkelen var berørte parter kontaktet i forsøk på samtidig imøtegåelse.

Dagen før, **tirsdag 1. august** kl. 18, ble samme artikkel lagt ut på nett, med tittelen: «**Renate (34): - Jeg ble misbrukt, men lederne i Smiths venner dysset det ned**». Også i nettartikkelen blir Renates fulle navn (Renate Vedvik) omtalt.

Dagen etter, på formiddagen **onsdag 2. august**, ble følgende tekst publisert i nettartikkelen:

«**Siden har Renate flyttet tilbake til Tønsberg og byttet etternavn.**»

KLAGEN:

Klager er Sigurd Vedvik. Han bor i Melsomvik utenfor Tønsberg/Stokke.

Han reagerer fordi det ikke fremkom av artikkelen at Renate Vedvik har byttet etternavn, og at hun nå ikke har samme etternavn som overgriperne; far og farfar. Ifølge klager førte dette til at klager og klagers familie ble mistenkeliggjort som overgripere.

Klager skriver: «Offeret i reportasjen (Renate Vedvik) bærer mitt slektsnavn, som hun har endret til i voksen alder. Denne navne-endringen kommer ikke fram i reportasjen som ble publisert på nett og papir i Tønsbergs Blad.»

Han opplyser videre at slektsnavnet Vedvik er et mindre brukt navn fra ei bestemt bygd på Vestlandet: «Alle som bærer dette navnet er i slekt med hverandre, og i Tønsberg er det tre brødre som er opphavet til navnet i dette distriktet. En av dem er min avdøde far.»

I tillegg til det spesielle etternavnet, «ikke et typisk «Olsen-Hansen-navn», så passet også andre opplysninger i artikkelen overens med klagers familie. Han skriver: «Det kommer fram av reportasjen at bestefaren som begikk overgrep er død, at faren også begikk overgrep, og at familien hennes flyttet til Vestlandet. Alle disse detaljene kan også stemme på min familie, min avdøde far og mine søsken.»

Klager skriver: «Jeg og mine søsken har fått henvendelser med spørsmål om hvem av oss som er overgriperen. Jeg ser at mistanken er rettet mot min far og mine søsken – og at det rammer min fars ettermæle. Eksempel på en av reaksjonene; min yngste bror som er fotballtrener for barn ble oppringt av foreldre til fotballbarn og spurt om hans relasjon til overgriperen.»

Videre: «Mange i min familie er selvstendige næringsdrivende, selv er jeg aktiv politiker med kommunestyreverv. Vedvik-navnet er et relativt godt kjent slektsnavn i Tønsberg-distriktet.»

Klager mener artikkelen er et brudd på punkt 4.7 i Vær Varsom-plakaten: «Jeg vil spesielt fremheve at identifiserende omtale har ført til en urimelig belastning for meg som tredjeperson, mine barn, og min familie som bærer samme etternavn. Min mor og min tante har begge fått sine menns ettermæle svertet som følge av reportasjen og mangelfull etisk refleksjon av Tønsbergs Blads redaksjon.» Det vises også til punkt 4.1 i Vær Varsom-plakaten.

Klager reagerer også på avisens håndtering etter publisering. Klagers kusine tok kontakt med journalisten umiddelbart etter publisering av nettartikkelen, og klager reagerer på TBs svar (se vedlagt korrespondanse). Klager er heller ikke fornøyd med at et leserinnlegg fra kusinen kun ble publisert på nett, og ikke i papiravisen. Klager skriver: «Dersom Tønsbergs Blad hadde opptrådt imøtekommende, lyttende og vist forståelse for hvordan deres publisering rammet uskyldige tredjeparter, hadde denne klagen aldri blitt fremmet.»

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Tønsbergs Blad (TB) mener avisen ikke har brutt god presseskikk.

Når det gjelder selve omtalen, så vises det til sakens offentlige interesse. Renate Vedvik hadde selv – noen dager tidligere – gått ut på Facebook og fortalte om overgrepene. Hundrevis hadde gitt henne støtte for at hun stod fram med sin historie. Avisen skriver: «For Tønsbergs Blad var dette en viktig sak å ta opp. Overgrep er et samfunnsproblem som det er viktig at blir belyst fra ulikt hold. Renate Vedvik hadde et sterkt og tydelig budskap til barn som kan være utsatt for overgrep. At hennes historie også hadde tilknytning til menigheten BCC, som er stor og betydningsfull i Vestfold, og hvordan menigheten takler disse problemstillingene er av stor offentlig interesse.»

Om selve identifiseringen av Renate Vedvik, skriver avisen: «Da Tønsbergs Blad skrev om saken, var hennes navn allerede kjent i en bred krets, gjennom hennes egen publisering på Facebook og deling av historien av andre. [...] Etter Tønsbergs Blad mening har det verken vært naturlig eller nødvendig å unnlate å identifisere Renate Vedvik ved navn. [...] Hun hadde i tillegg både et behov og et ønske om å stå frem med sin historie for derigjennom å kunne hjelpe andre.»

Avisen mener ikke at en identifisering av Renate Vedvik, i seg selv, skulle utløse en presseetisk plikt til å vurdere om identifiseringen kan utgjøre en urimelig belastning på tredjepart: «Det vil si vurdere mulige negative konsekvenser for andre personer med dette navnet. Det er 792 personer i Norge som har dette navnet (ifølge Statistisk Sentralbyrå). Det derfor ikke er så uvanlig som det gis inntrykk av i klagen. Det faktum at den omtalte, Renate Vedvik, kunne bytte navn til Vedvik tilsier i seg selv at navnet ikke er så eksklusivt at det er vernet.»

Når det gjelder kontakten med redaksjonen i etterkant, så skriver TB at klager her tar feil. Det vises til at TB på formiddagen, dagen etter at klagers kusine hadde tatt kontakt med avisen, la inn en setning om navneendring i nettartikkelen, noe også kusinen ble informert om. Kusinens leserinnlegg ble også publisert i papiravisen, og ikke bare på nett, som klager hevder: «Tønsbergs Blad valgte å publisere innlegget på nett så raskt som mulig, og så snart som praktisk mulig publiserte innlegget på trykk i papiravisen 7. august. Vi har følgelig ivaretatt klagers interesser i så henseende – og klagers fremstilling er faktisk feil.»

Avisen opplyser at den også har tilbudt familien enda en presisering, noe klager har avvist, men avisen skriver at tilbudet opprettholdes. TB avslutter slik: «Klagers karakteristikk av Tønsbergs Blad som ikke ser alvorlig i sine etiske feilvurderinger, ikke er imøtekomende, lyttende eller viser forståelse er, som det fremgår av det ovenstående, altså basert på feil.»

Klager er enig med TB i at det var viktig å løfte frem historien til Renate Vedvik, og påpeker at klagen gjelder «den unyanserte bruken av familienavnet Vedvik».

Han skriver: «Som barn hadde hun et annet familienavn, det samme som overgriperne - far og farfar. Vedvik-slekten eller -navnet var ikke på noe tidspunkt innblandet i de alvorlige hendelsene. Men når det eneste familienavnet som opptrer i TBs artikkel er Vedvik, rettes søkelyset plutselig mot flere som bærer dette familienavnet. Gjennom den fullstendige anonymiseringen av familienavnet til Renates straffedømte far og gjennomgående bruk av hennes nåværende etternavn, sørget TB for at jeg og andre med Vedvik-navnet fikk mistanken kastet over oss. I klagen har jeg gjort grundig rede for de mange henvendelser jeg har fått med spørsmål om min tilknytning til Renates overgrepshistorie. Jeg reagerer sterkt på at avisens redaktør fortsatt ikke evner å ta inn over seg det alvor dette representerer. Vi er en slekt med stor kontaktflate og engasjement både i næringsliv, politikk og frivillig organisasjonsliv. Med TBs artikkel ble vi også gjort til en gjengsuspekterte overgripere. Tønsbergs Blads redaktør toer imidlertid sine hender med å henvise til Vedvik-navnets nasjonale utbredelse (statistikk fra SSB) og utvanner sakens tunge substans ved å påvise forholdsvis marginale feil i min klage. Jeg ville satt pris på at han nå heller evnet å ta inn over seg hvilke skadevirkninger den fatale utelatelsen av fakta rundt Renates familieforhold har hatt for oss som heter Vedvik. Vi er ikke så mange i Tønsberg-regionen.»

Tønsbergs Blad (TB) minner om at det ble lagt inn opplysninger om navneendringen i nettartikkelen, og at avisen også har trykket et innlegg fra klagerens kusine, både på nett og i papir. TB mener derfor at avisen har kommunisert at navnet på overgriperne ikke er Vedvik og dermed klargjort forholdet til tredjeparter som bærer dette navnet.

TB ser at klager mener omtale av saken er berettiget, og at det ikke er selve identifiseringen av Renate Vedvik som er det presseetiske problemet: «Det er følgelig uklart hva klager faktisk mener det er riktig å gjøre for å rette opp den skaden klager mener er oppstått for ham og hans familie som følge av vår publisering».

TB mener at avisen ved å tilføre saken nødvendig informasjon etter ønske fra klagers familie, har ivaretatt avisens presseetiske forpliktelser. TB avslutter: «Etter at vi har blitt gjort ytterligere oppmerksom på problemstillingen gjennom den fremsatte klagen, har vi som sagt tilbudt oss å ta flere grep for å klargjøre dette forholdet enda bedre, og vi kan bare beklage at klager ikke har vært interessert i dette».